

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa L. López Bernagocí)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

“ A TORNA JORNALS ”

—Obriu les persianes!... Abaix les persianes!... Fora les persianes!...

L'hivern

Aquest hivern que s'acosta, que ja quasi és aquí, porta la qüestió de les subsistències i dels proveïments a un punt de gravetat màxima. Ve l'hivern, i no hi ha carbó, ni gas, ni amb-prou-feines llum. Això serà aviat el regne de la fosca i del fiambre. I mentres el cost de la vida augmenta, enormement, i hi ha coses que ni amb diners poden adquirir-se, les famílies obreres i de posició modesta es troben amb l'empitjorament del problema del pressupost domèstic.

¿De qui és la culpa? De la guerra, diuen. La guerra té, és cert, la seva part de culpa. Però si hi hagués hagut en els Governos espanyols una política econòmica, el mal no hauria arribat tan enllà. Tots els Governos han seguit, en el fons, la política de confiança en la Providència iniciada pel senyor Dato. I la Providència no ha tingut a bé encarregar-se de la feina dels ministres espanyols.

Les conseqüències d'aquesta deixadesa imperdonable són cada dia més alarmants. I ara estem menaçats d'un hivern fosc i fred, ple de dolors i de privacions. I és perillós, molt perillós, sotmetre el poble a aquesta nova prova.

El regateig

La amnistia havia d'ésser una espontània decisió, una cordial generositat d'aqueixos governants, que ho són perquè han coincidit, total o parcialment, amb les que el 1.º de juny i el 13 d'agost semblaven peticions subversives. El govern actual és un sandwich entre dues disciplines, la militar i la democràtica, i a qualsevol de les dues que resisteixi caurà. Per això l'amnistia que havia d'ésser una mena de paga i senyal dels governants al poble, que havia tancat el 13 d'agost el triàngol format per l'Assemblea i les Juntes de Defensa, quan sigui otorgada tindrà totes les característiques d'un part amb forceps.

S'al·legarà que han estat necessàries certes consultes. En aquest cas, per damunt de la sobirania de les Corts al·legada primerament per a l'otorgament de l'amnistia i de la del poder moderador, està la de les Juntes de Defensa, constituïdes en suprem tribunal consultiu de la nació. Així se produeix la paradoxa que en l'exercici de la més alta funció civil, el del restabliment de la justícia pel perdó, s'hagi repetit la subordinació dels poders a les armes constituïdes en clandestinitat governadora.

Quan nosaltres recriminàvem la sol·lució donada a la crisi, podia semblar exercitarem un consuetudinari mal humor d'esquerrans. Es que temiem fins per les migrades essències civils i lliberals que aportaven al ministeri els ministres sortits de Catalunya. Deslleals a l'Assemblea, com podien imposar el seu esperit ni retreure'l, si ells l'havien mort amb l'acceptació del govern? Entraren sense condicions, deixant endarrera la sola força espanyola que els podia sostenir, la de la Assemblea. Quan ha estat precís l'exercici d'aquell esperit, quan l'amnistia demanada amb unanimitat absoluta ha tingut de decretar-se, no han pogut. Per damunt d'ells hi havia un senyorió que impedia la misericòrdia i que ara, a l'últim, se dignarà permetre-la.

Immediatament que les Juntes de Defensa vegin l'afermament del poder i les seves intencions pures, se disoldran o exercitaràn funcions exclusivament professionals i defensives, ens assegurava el senyor Cambó. Era una qüestió de bandera i de confiança. Per al senyor Cambó el poder està afermat, i no obstant, per primera vegada, intervenen les Juntes en les decisions polítiques del govern. Ja no's tracta d'indisciplinament, ni de crisis produïdes pel desencaix de la màquina governativa, sinó de la voluntat estranya al poder que l'exerceix, precisament amb els homes que auguraven cessària aquesta monstruosa co-autoritat amb la seva exaltació ministerial.

I això en el compliment de la puresa cristiana, ordenadora del perdó, en la captació de la voluntat pública manifestada ostensiblement, des de l'enraonament persistent de la premsa al romiatge cívic i espès per les vies ciutadanes!

Aleshores, quines negatives no apareixeràn quan el Govern intenti restar sobirania al Poder Central, que no ho intentarà, o les Corts examinin o arriben a votar, que

no ho votaran, l'enfortiment dels pressuposts civils, l'anul·lació de les lleis i dels tribunals especials o l'autonomia? Si se denega la llibertat d'un catedràtic, que no ha mort, ni robat, ni fet armes, ni calumniat, qui té l'ingenuïtat de creure no s'oposarà el veto a la llibertat de Catalunya?

Dels ministres catalans ja s'ha dit, i un d'ells feu confessió pública d'incompetència, mostren una temeraria imprevenció. Això ja comença a quebrantar la forma de la tècnica i de la cultura catalana. Però no n'hi ha prou. De tots els seus bons pensaments, si els tenen, no'n realitzaran ni un, i solament restarà visible la seva incompetència. Per a Madrid, els dos homes primers oferts per Catalunya hauran estat dos pobres diables, inferior En Ventosa—ja ho diuen—an En Bugallal i En Rodés a qualsevol dels onze mil ministres d'Instrucció Pública advenedços.

PARADOX

En Samblancat, a la Presó

Nostre estimat amic i company de Redacció Angel Samblancat se troba prè a la Model, des del passat dissabte.

Ha sigut una arbitrarietat més de la nostra Administració de Justícia.

A instància de part i en virtut de un «exhorto» de Huesca, ha sigut empresonat a la disposició de aqueix jutjat per a respondre d'un delict de injúries, quina pena màxima deuria ésser desterro a determinat nombre de quilòmetres de Huesca.

De modo que, passejant tranquilament per Barcelona, ja compliria, de sobres, la condemna.

Sentim el perjudici causat al nostre amic, i no desmaiem en les gestions necessàries per a aconseguir la seva llibertat.

Qui s'oposa a l'amnistia?

Als dies passen, i l'amnistia no vé. Omplen els carrers de les ciutats les multituds, demanant la llibertat dels presos per la passada vaga, i el seu clam justicier no troba altra resposta sinó el silenci.

Davant d'aquesta anomalia, cal preguntar: Què passa darrera el mur? Què passa en la sala on es reuneix el Consell de ministres?

Sabem qui són els que volen l'amnistia. Però no sabem qui són els que, dins el Govern o al costat del Govern, s'hi oposen.

Volen l'amnistia totes les esquerres.

La volen els regionalistes. Aquí tenim, respecte a aquests, el cas d'En Puig y Cadafalch posant la seva firma al peu de la proposició aprovada a la Diputació provincial, on era demanada l'amnistia.

No s'hi oposen ni els conservadors, ni els carlins. No s'hi oposen les Juntes de Defensa de l'exèrcit. Així ho acaba de declarar el seu orgue, *La Correspondencia Militar*.

No s'hi oposa, segons sembla, En La Cierva, malgrat dels seus antecedents. No s'hi oposa, segons els que es diuen ben informats, aquell alt personatge...

Es veritat que els mauristes no s'hi mostren gaire favorables, Però no pot ésser que siguin ells els qui deturin al Govern.

I, doncs, qui és que el detura? Serà, potser, el ministre de Gracia i Justícia, Fernández Prida, classificat com a maurista, però a qui En Maura va treure tota representació col·lectiva? Creiem impossible que un tan petit personatge pugui produir un efecte tan important. La pedra és massa petita perquè pugui deturar el carro.

En aquestes condicions cal demanar que l'actual silenci del Govern acabi.

O que concedeixi, en forma digna, l'amnistia, o que digui perquè no la concedeix.

FULMEN

Ja ha plogut, les nuvolades s'han aixarrancat inflades i arrencant plor abondós, de les vinyes i les prades n'han fet un coixí esponjós.

Ja la vella que dormia al cobert de la masia, tindrà taleia a ensolcar perquè la llevor de tria pugui arrelar-se i volar.

Ja a la patria malmenada hi ha caigut la gotellada biliosa dels governants; ara es nota fecondada i amb el sòl ple d'odis sants.

Els pardals de l'altre dia, quan el blat tot-just naixia, se'l cruspiren fàcilment: ara el caçadó els espia i el caçadó és més valent.

—Volem la collita plena; ni roselles, ni altra mena d'herbes voldrem al bancal; llongues garberes d'ofrena en holocaust del Ideal.

Al ninot que simbolitza la presó que ens esclavita, el clavarem al paller i aquest règim que, agonitza, farà riure al món enter.

J. COSTA I POMÉS

Parlant amb un patriota

I diu el patriota:

—Desengany! Si un Govern suïcida ens volgués embolicar en la guerra que dessanegra a Europa, el poble espanyol s'alçaria com un sol home, i encara que fos jogant-se la vida, imposaria la neutralitat més absoluta.

—Neutralitat germanòfila, oi?
—Per què no? Inglaterra ens detenta Gibraltar, França ens va invadir a l'any vuit, Italia...

—Si, sí; Italia ens fa pagar els tenors cars.
—Burlis tant com vulgui, lo cert és que les nacions aliades ens han tractat sempre a puntades de peu, mentres que Alemanya...

—Es clar, Alemanya ens protegeix enviant-nos alcohol de sabatot i calçaes de celuloide.

—Vostè dirà lo que voldrà. La qüestió és que Espanya no vagi a la guerra i menos a favor dels aliats.

—I si els Estats Units no'ns envien cotó i han de tancar-se les fàbriques de filats i de teixits?

—Que les tanquin. Nosaltres no'ls enviarem res de menjar.

—I els nostres obrers podran alimentar-se de les taronges i els raïms que'ns sobran.

—Ben nèt que sí.
—I si Inglaterra no'ns envia carbó, ni podem rebre cuiros de l'Argentina, ni la Italia ens vol donar cànem...

—A Espanya tenim de tot. Si el Govern vol i fa bones vies de comunicació, tindrem

carbó de sobres; de cànem en podem plantar en lloc de taronges. La nostra terra dona productes de sobres perquè pugui viure amplament tots els espanyols. La qüestió és que salvem la patria, no enredant-la en una qüestió que no li va ni li ve.

—Es clar, perquè no vivim a Europa. L'Àfrica comença als Pirineus.

—Així ho diuen els francesots. I ademés als bons patriotes i a la gent d'ordre ens convé que guanyi Alemanya, perquè ella representa la disciplina, l'autoritat, el mètode, el progrés ordenat...

—I el fuet a l'esquena.
—Com vulgui, però amb pau.

—I amb miseria.
—Aquesta no m'espanta.
I girant-se'm d'esquena se'n va xano xano al consolat d'Alemanya.
Era cap de mes.

JEPH DE JESPUIS

Sonata XXX

O sé què ho fa, però els ulls em fan pampellugues. Això no és gas ni és res. M'estimo més una espelma que aquest dimoni de combustible que no ho és o de sabeista que encara ho és menys.

Què bonic feia Barcelona, la nit de dimarts a dimecres! Fosc, fosc, tot com una gola de llop. Les persones i els cavalls anavem pels carrers, donant encepègades i lliscant com si fossim patinadors del «Iris Park»; tan bé ho feiem que el cel es començà a pixar de riure i amb la pluja la brometa es feu molt més pesada.

En fi, un dia és un dia, això en lo referent a la pluja, al fret i a la neu. Ara per lo que toca al gas ja ho veiem més negre, més negre de carbó que és lo més trist.

Bony! bony! Pot-ser sí que ja comencem a sapiguer que al món hi ha guerra. Amunt la carn, puja de patates, cara l'escalfor... qualsevol s'enreda. Qui és el valent que voldrà mantenir dona? Quina dona menjarà macarrons per plat del dia? Ai, aquestes subsistències... La procreació en patirà; no falla.

Mireu, ara m'agradaria ésser jueu. A la fi podran tornar (Volent Anglaterra) a la patria, an aquell Sion tan desitjat. Els catalanistes tindriem de regalar-los-hi una imitació dels *Segadors* que comencessin:

«Palestina, regne gran,
tornarà a 'ser rica i plena,
quan hi vagin els cabals
de la gent d'aquella terra.
Apa, Rotschild!
Apa Levi i Schneider!
Apa, Rotschild!
Visca Palestina! Visca!
El sepulcre de Jesús
guarnirem amb mil cintetes;
Aquell que'l vulgui adorar
pagarà quatre pessetes.
Amunt, jueus,
defensors de la pela;
amunt, jueus.»

Perfectament. La veritat és que ni jo, ni vosaltres, ni ningú de per aquí en sab res de jueus, ni de grecs, ni de turcs, ni de marts armenis.

Un amic meu que sab quelcom d'aquestes ximpleries orientalistes, em deia:

—Sabs com s'han de classificar?

—No.
—Doncs mira: Aixís:
Un jueu enganya a tres turcs.
Un grec enganya a tres jueus.
Un armeni enganya a tres grecs.
Victima: el turc. I com que, naturalment, no es resigna, oprimeix al grec, roba al jueu i degolla a l'armeni.

Es la vida. Endemés, felicitem-nos. Els anglesos fan de les seves, Italia aguant a la França, com sempre, és a son lloc.

Aquí, a l'Espanya, ara va bé.
Aquesta brometa del nomenament de governadors civils ens té encisats. Qui li tenia de dir al Ventura Plaja que's veuria governant Navarra, i quina barra. Voltes que dona el món.

Aquí, a Barcelona, crec que envien un

El desembre congelat

- Acostis a la llar, mossèn Nofre, que s'escalfarà.
- Encara més?...

Més si el poble no té pa, en canvi té banyes i té, també ademes, el medi de juntar, de fondre, de lligar etc etc, la tasca la actuació, la força, l'entusiasme, l'influència dels seus dos únics i autèntics partits, els dos veritables moviments d'opinió puix per mal que pesi a les males llengües i als catedràtics de Geografia, lo cert és que Espanya no's diviteix en quinze regions ni en quaranta nou provincies (?) ni en francòfils i germanòfils ni en gente bien i gente mal; no, no i no! Espanya el nostre gran país es divideix únicament, exclusivament, en dos grans partits: el gallista i el belmontista. I tot lo demés són romanços i figures d'un altre paner.

I éssent això, com és, un fet cert, que no pot posar en dubte ni el mateix mossèn Pollastre, per quina raó, en aquests moments crítics, dificultosos, històrics, trascendentals, no s'ha resolt conflictu a base d'una concentració tauròfila que era la única solució que podia portar la pau als esperits pertorbats?

Això, és senzillament, ganes de buscar tres peus al gat i qui diu al gat, diu al poble.

Es precis acabar amb les protestes estridents que comprometen la pau interior. Ja n'hi ha prou de fer enronquir a la gent cridant; Maura, no! La Cierva, no! Dato, no! Sánchez, no! Ven tosa, no! Prou nos! Es precis que tot-hom digui: Sí! Sí! Sí! i Sí Manera de lograr-ho? Molt senzill: un ministeri de concentració a base de Junoy-Gallito-Belmonte-Ventoldrà.

Don Emili fóra el President ideal, puix estant bé amb l'Alba amb En Dato, amb En Cambó i sobretot amb el Gallo és evident que tindria al seu costat a totes les forces viues de la nació. Ademes, per a donar una satisfacció a Catalunya i fer callar als Intransigents de «La Lliga» en el ministeri hi hauria d'entrar l'Eugeni Ventoldrà, com a garantia de que el nou Govern ens donaria tot seguit l'autonomia. I per a celebrar-ho, es podria organitzar una corrida ministerial a benefici dels altruistes i magnànims ciutadans que, portats pel seu gran i immens amor a Barcelona han sortit elegits regidors, i... aquest sacrifici imponderable, que és la ruina de molts pares de família, mereix, com set i vuit fan dotze, l'apoi de tots els homes de bé, que mai deuen tenir un no pels seus germans que's sacrifiquen en ares de l'interés comú. I mentres no's faci així, Espanya seguirà éssent un niu de raons i un cau de discòrdies. Pobre país! Sols don Emili pot salvar-lo.

TENU

EL CLERO

Mossèn Pere ho explicava escandalitzat i plè de pena.

Creguin, deia, que quan Satanàs té ben agafada una ànima, costa molt fer-li deixar anar, i que moltes vegades per treball que hi esmerci no'n treus res, si no és una befa impia. Recordaré sempre el cas d'En Jaume Roig.

El tal Roig era un gran propietari de l'Empordà; quan el vaig conèixer ja tenia més de vuitanta anys, però estava fort i seguia éssent lo que havia sigut sempre: un federal de tota la vida. Al seu fill, educat en els sants principis (deia el brètol) de l'anticlericalisme, l'havia tombat la dòna, i encara que a dormir-hi, si no a confessar, anava a missa. Els nêts eren congregants del Roser i uns perfectes catòlics.

Però ell, ferm en no voler saber res amb corbs, que en deia. Rebia LA CAMPANA, El Diluvio, El Motín, El Nuevo Régimen i Las Dominicales. Deixava fer, però ell no's convertia. Per fi arribà son moment; la nora vingué a cercar-me, demanant que encara que no fós més que pel decoro de la família, procurés convèncer an aquell dimontri de vellot.

Vaig anar-hi, però encara no havia tret la punta de la teula per la vidriera de l'arcova començà a cridar com un damnat:

- Fóra! Au, fóra!

- Germà...

- Romanços. Fóra!

- En nom de Maria...

- Au, corb!

Jo li deia:

- Jesus, Josep i Maria, ampareu-me en m'agonia.

I ell me contestava:

- Quan un home va a finir,

el capellà ve a robar.

- Jesus, Josep i Maria!

- Rates, frares i pardals

són tres besties infernals.

- Jesus, Josep i Maria!

- La persona combregada?

Com si fós emmetzinada.

I altres respostes que no recordo.

No vareig atrevir-me a tornar-hi; però la pobre Celia vingué a pregar-me i, per compassió an ella i als seus fills, altra vegada mes sabates petjaren el camí del mas.

Aquest cop me tirà un got, però com que se'n anava per la posta, vaig quedar-me a la casa.

Després de sopar, la Celia que'l cuidava, vingué corrents dient-me:

- Mossèn Pere. Corri, corri: els Sants olis!

Li vaig fer un sermó commovedor, ell no hi veia ni oia.

- Eh, que vols salvar-te, germà? Eh, que aimes a la Verge? Eh, que anirem al cel tots dos? Dignes-m'ho amb la mà, Jaumet.

I el porc, tot fent-me botifarra, es morí.

Ara que jo sóc un pussa; vaig dir a la família que amb el dit del mig signava el cel i quins funerals, després!

LA ÚNICA SOL·LUCIÓ

JUNOY-JOSELITO-BELMONTE-VENTOLDRÀ

DES de que el gloriós idóneo mayor, aquell cap de carabaca que feia de President del Consell de Ministres i que li van retirar la confiança... al corral, després dels corresponents avisos, per tot lo qual no li ha quedat altre remei que tallar-se la coleta i qui diu la coleta diu els rizos, és un fet cert, evident, indiscutible, un fet que està fóra de dubtes de tota mena, que tal com es governa a Espanya ningú està content, ni els mateixos de La Veu encara que ells s'esforcin en fer veure a la «clientela» que tot va de primera.

Radicals, romanonistes, albigistes, d'ísties, mauristes, bloquistes i tot lo demés que acaba en «istes» com lloro, gura, pardal, etc. etc., estan que trimen. I no cal dir que les estrelles de l'Edén i les virtuts de cabaret es donen als milis dimonis, puix si bé és cert que vesteix molt tenir a l'anic ministre, no és també menys cert que troben molt a faltar al «sen» imponderable «Serafin el Pinturero». I una cosa no compensa a l'altre.

I no estant ningú content, és lògic proclamar als quatre vents que estem més malament que mai i que entre un ministeri Dato-Sánchez i un gabinet Prieto-La Cierva-Serafin, ens quedem a casa tranquils sense dir «aquesta-boca és meva» perquè tan bunyols són els uns com els altres.

La sol·lució de la crisi no ha pogut ésser més desafortunada, al menys, al dir de la gent entesa en qüestions d'alta política.

Això de que el fill de Mula hagi tornat al ministeri ha tret de pollaguera als de la «Casa del Poble», i els cafanistes de bona fe que abans votaven a «La Lliga», se fan creus de que l'Alcalà Zamora pugui fer all i oli amb En Ventosa.

Això no pot durar de cap manera. Es ven venir un daltabaix que me'n ric de les batalles campals del passat dimenge i de les bronques del Divino calvo. I... Déu nos en guard d'un ja està fet! Bé prou que ho diu la dita!

Emperò lo que més subleva, és pensar que la qüestió de la crisi s'hauria pogut resoldre a gust de la totalitat dels espanyols nomenant un ministeri de veritable i autèntica concentració, és a dir, un Govern del qual en formessin part els lligitims representants de tota la opinió. I, ademés, quin és el suprem ideal del nostre poble?

Pot-ser un filòsof de talla que s'entregués a profunditzar sobre la idiosincracia del poble espanyol afirmaria rodonament que els fills de la Patria d'En Lagartijo no tenen cap ideal; però com tampoc tenim de renyir per una paraula, nosaltres, perquè ningú mai ens contradigui, en lloc d'ideal direm aspiració, que d'aspiracions tot-hom en té, fins els dependents del Centre Autonomista, de la Rambla de Santa Mònica, nova sucursal de «La Lliga» i flamant incubadora de regidors.

Així és que, substituint el mot ideal per la paraula aspiració, que equival també a anhel, desig, pretensió etc., etc., queda modificada l'anterior pregunta en el nou sentit i responem amb la més íntima convicció, lo següent:

«La suprema aspiració del nostre poble, des de que n'el pare Adán prenia el biberón, als nostres dies, ha sigut «pa i banyes» que traduït al NOU IDIOMA d'En Ventosa i d'En Rodés vol dir pan y toros».

Éssent així, lo natural, lo lògic, lo raonable, lo prudent, és que s'hagués procedit d'acord amb la lleugítima i suprema aspiració de la nostra gent, enviant a fer punyelles a tots els polítics que, tot lo més que representen, és a mitja dotzena de socis d'un o dos casinos de barriada. Qui és En Maura? Que pretén En Romanones? A què aspira En Cambó? Per què crida En Lerroux? Que vol En Marcelino? Per què no calla l'Amigo Melquiades?

Qui són tots aquests senyors? Què representen? Qui els empeny que tan rodolen? No són més que uns pertorbadors de la vida interior de la nació, dividint als ciutadans en partits, casinos, capelles i capelletes, i amb tantes divisions cap poble pot anar bé de cap manera. Es precis que imperi el criteri del senyor Esteve, si volem salvar a Espanya; és a dir, res de restar ni de dividir; sumar i multiplicar.

Tot lo més, i encara perquè no sigui dit, sols poden admetre's dos partits, una mena de dretes i esquerres, i encara amb la obligació d'actuar sempre mancomunadament.

I aquesta sol·lució en cap més país del món és tan fàcil d'arreglar com a Espanya.

Vegi's si no.

No tenim pa. És cert! Emperò, com que en aquesta vall de llàgrimes no's pot tenir sempre tot, el bon espanyol també sab resignar-se i, ademés, ja hi està acostumat a l'etern dejuni. No en va és Espanya una mena de Quarasma perpètua!

C. GUMA

marí, un tal Auñón, més petit que un tap. Per mi, que enviïn a qui vulguin, però això no són els tractes. No quedarem en que els governadors serien gent allunyada de la política? Doncs, a què vé aquest romanonista? Miau! Miau! Miau!

Sí que faig el gat, sí, i és que tinc por de escaldar-me, però com que jo no en tinc prou amb aigua tebia, digueu que'm portin cervesa i bevem-hi.

MORITZ XXXIII

Notes de fora

Sant Vicens dels Horts.—Una bona obra: El riu Llobregat s'anava menjant a cada riada un troç ben gros de les riques hortes del pla de Sant Vicens, des de la riera de Cervello a la riera de Torrelles, deixant tota l'horta feta una llàstima; quan el riu sortia de mare, arribava fins les portes de l'església, soterrant arbres, camps, deixant-ho tot fet malbé, quedant-se els veïns a la misèria i esporuguits. A no posar-hi remei prompte, portava camí de desaparèixer la planúria i la part baixa del poble. Mes, com padescuts de tot això els rics propietaris Marqués de Llinás i Vicens Sabat, venent grosses dificultats, hi posaren remei. De sa butxaca es tregueren lo necessari; canalitzaren el riu i avui el tenim ja de nou que segueix son curs natural; les aigües ja no faràn de les seves i del poble n'ha fegit la por de veure's a la misèria i en runes. Així és que tot n'és goig i content. Aqueixos dos bons patricis mereixen ésser posats en marbres i que els seus noms quedin gravats en lletres d'or, per a l'admiració i veneració dels veniders, com ho són ja dels vivents, per son desprendiment, quins han lliurat a tot un poble de la misèria.

La cançó de les fulles

Voleu saber lo que deien unes fulles, mentres queien, i, tremoloses, s'ageien sobre la pols del camí? Voleu sentir l'ironia, plena de filosofia, que en ses paraules floria?... Escolteu!... Deien així:

«Nostra historia està acabada! Hem triomfat, hem viscut, hem pogut saber lo que eren la força i la joventut. Mes avui, grogues, marcides, la terra amable ens atrau, i és que, al món, un dia o altre, tot, tot cau!»

«Sí, tot cau! Mai ningú escapa al rigor d'aquesta llei; tant s'ha fet per la formiga com pel més poderós rei. Que s'enfilin els que pugin, que pugni al cel volant, que s'enlairin!... Tard o d'hora tots cauran!...»

«Aquests temples portentosos, on habilíssims cizells han sabut donar a la pedra els contorns més purs i bells, malgrat ses fortes columnes i sa estructura arrogant i sos murs incommovibles, tots cauran!...»

«Aquests castells que la ciencia soberanament compón, un dia en forma de túnel i un altre en forma de pont; aquests monuments que aixeca l'esperit sempre brillant del pobre rei de la terra tots cauran!...»

«Aquests terribles imperis, fundats per homes-lleons i alimentats per la savia de les velles tradicions, amb tot i els seus peus de roca, i els seus braços de gegant i el seu cor dú com el ferro, tots cauran!...»

«Aquests pobles rics i alegres, sembrats de ferrocarrils, on els palaus i els teatres s'hi compten a cents i a mils; per més que creïn i inventin i empenyin sempre endavant la barca dels seus ensomnis, tots cauran!...»

«Tot, tot ha nascut per caure!... Sistemes, institucions, tractats, partits, teories, esperances, il·lusions... Els que pinten, els que forgen, els que parlen, els que fan... podran tardar, però a l'últim, tots cauran!»

Això és lo que, cantant, deien unes fulles, mentres queien i, tremoloses, s'ageien, com disposant-se a dormir. Aquesta era l'ironia, plena de filosofia, que en ses paraules floria sobre la pols del camí.

La resistencia, al front italià

- Què't sembla? Eh, com t'he caigut al damunt?
 - Sí, però... pobret!... En quin estat de debilitat!..

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 23 AL 29 DE NOVEMBRE DE 1917

Per terra

Al front occidental, la gran batalla de Cambrai, que encara continua ha proporcionat als anglesos una victòria considerable. El seu avenç és fins ara de vuit quilòmetres de fondària per uns vint d'amplada; han pres dotze pobles, han fet 10.000 presoners i s'han apoderat de més de cent canons.

Al front oriental, res. Sembla que allò és una llàstima. Hi ha «fraternització» amb els alemanys en diversos punts del front i els maximalistes del Kaiser estan treballant per un armistici, precursor de la pau separada. Si no ve un contrapoc, que acabi amb la vergonya dels bolcheviki, els russos ja poden plegar. En el pecat trobaran la penitència.

Al front italià, la situació ha millorat moltíssim. Per tots costats ha quedat deturat l'avenç de l'enemic. El plan dels austro-alemanys que consistia en trencar la resistència dels italians en la regió muntanyosa entre el Piave i el Brenta, ha fracassat, almenys per ara. En diversos atacs i contraatacs, els italians han fet alguns centenars de presoners.

Al front de Palestina, la resistència dels turcs ha augmentat, però els anglesos han continuat fent alguns avenços, havent arribat a sis quilòmetres de Jerusalem.

Prop d'Aden (sud-oest de la Turquia asiàtica) els anglesos han realitzat algunes operacions amb resultat satisfactori, apoderant-se de Gabir.

Per mar

Cap fet important a senyalar.

Per l'aire

Al front occidental, el mal temps ha impedit que a la batalla de Cambrai hi tingués l'aviació una part tant important com d'altra manera hi hauria tingut.

Al front italià, l'activitat aèria ha seguit essent considerable i l'avenç ha estat de la part dels italians, els quals han abatut nombrosos avions enemics.

REPICS

TENIM la satisfacció de anunciar als nostres llegidors que bona part dels «conspicuos» que formen la Redacció de LA CAMPANA i L'Esquella surten avui de visita al front de guerra franco-britànic convidats pel Govern francès.

Formen en l'expedició els nostres amics Santiago Rusiñol, Angel Samblancat, Marius Aguilar, Josep Planas i el director-proprietari don Antoni López.

Resultat de la emocionant visita serà, segurament, la publicació en aquestes columnes i en les de L'Esquella d'alguns interessants treballs, cròniques informatives vistes i sentides... de primera mà.

Bon viatge i una abraçada al primer «pelut» o al primer «Tomy» que's topin en les trinxeres.

Ha arribat de Mallorca mossèn Alcover. Menos mal que no hagi portat amb ell el Diccionari.

Que aleshores serien dues desgràcies d'un plegat.

Corre la brama... Es diu que don Francisco Cambó en les properes legislatives se presentarà candidat a diputat per Barcelona.

I doncs els de Castelltersol com queden? Vaja! Es veu que'l noi de Besalú d'ençà que té amics ministres ja no's vol fer amb pagesos.

Llegeixo: «El Comitè Republicano Federal se reunirà en la calle de la Cadena.»

Republicans i federals al carrer de la Cadena?... Això no casa. Abajo las caenas!

Es hora de que's traslladin al carrer de la Llibertat.

Sembla que amb motiu de l'entrada dels regidors nous, al Ajuntament hi haurà empat de vots des de cap d'any.

Vintitres republicans. Vintidós regionalistes i el vot de l'Alcalde, que simpatitza amb ells, vintitres.

Però s'equivoquen, perquè passarà lo de sempre: el vot del carlí o del monàrquic escaducen seran els quins decidiran.

I amb tanta força com tenen els dos «grans partits» els indecisos lloirits seran els vencedors.

Malestrugança! En obsequi als hostes gallecs, l'Orfeó Català els cantà la balada *Negra Sombra*.

A benefici dels periodistes, els còmics representen al «Liceo», *La mala sombra*.

Vaja, que tot són ombres obscures!

Ha mort, amb tots els auxilis haguts i per haver, el general Echagüe.

Tenia 65 anys i moltes medalles. Era ex ministre. També era comte del Serrallo.

No de tot-hom, al morir, pot dir-se lo mateix.

En Lacierva ha encapçalat una subscripció dels vaguistes de la companyia del Nord amb mil pessetes. Molt bé, generoso, però:

El señor don Juan de Robres ha fundado este hospital; pero antes hizo los pobres.

Si jo fós Maura i Lacierva, seria el més apassionat defensor de l'amnistia; sempre tindria la esperança de que em toqués quelcom d'ella, perquè si no condemnats pels consells de guerra o pels tribunals civils, ho estan pel tribunal del poble i, lo que és pitjor, acusats per sa consciència, si en tenen.

Hem llegit que el senyor batlle manifestà als periodistes que la culpa de que Barcelona es quedi a les fosques, la tenen certs acaparadors que demanen un sobre-preu de quinze pessetes per tonelada pel carbó que enmagatzemaren.

Pot-ser sí que en tenen una mica la culpa els tals acaparadors, però en nostre humil concepte els que la tenen de veres són els governants febles o venals que no saben apoderar-se d'aquest carbó necessari pel públic. Si per nosaltres anés, ni els hi pagariem an aquests mals ciutadans que no vacil·len en perjudicar a la ciutat, en fer que molts obrers vagin al carrer, per a guanyar unes quantes mils pessetes més.

Estem segurs de que el lerroquista Millán és del nostre parer.

El Progreso denuncia que En Cambó demana diners per a propaganda política i regenerar l'Espanya.

No sé de què s'escandalitzen els senyors de *El Progreso*. Abans n'havia demanat don Alexandre per a fer la revolució i encara esperem el pavo republicano. Ara que jo, an En Cambó, tampoc li donaria ni una pela.

Han fet governador de Barcelona a un tal Ramon Auñón (a) marquès de Pilares.

Malament, malament. Que sab parlar en català aquest senyor? Em jugo un peix que no.

Després voldrà el senyor Cambó que hi parli el rei i un Govern on hi han nacionalistes ens envia un senyor que no ens entendrà, que segurament no ens entendrà. Ni ganes.

EN PREPARACIÓ

S'ESTÀ IMPRIMINT

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8